

Olga L. Knípper-Txèkhov, *Sobre A. P. Txèkhov* (Traducció: TNC)

Anton Pavlòvitx se'n va anar a l'altre món d'una manera silenciosa i tranquil·la. Al principi de la nit es va despertar i per primera vegada en tota la vida va demanar personalment que cridessin un metge. La sensació que s'acostava alguna cosa enorme conferia a tot el que jo feia una calma extraordinària i una precisió com si algú em guiés amb tota seguretat. Només recordo un moment en què em vaig sentir perduda: la sensació de proximitat d'una enorme quantitat de gent en un hotel enorme que dormia i alhora un sentiment d'una soledat i impotència totals. Vaig recordar que en aquell mateix hotel s'allotjaven uns estudiants russos que coneixíem, dos germans, i vaig demanar a un d'ells que cridés un metge, mentre jo tallava gel per posar-lo sobre el cor del moribund. I enmig del silenci aclaparador d'una nit de juliol insuportablement sufocant sento unes passes que s'allunyen per la sorra que cruix...

Va venir el metge i va demanar que portessin xampany. Anton Pavlòvitx es va incorporar i, d'una manera ben significativa, va dir al metge en veu alta i en alemany (en sabia molt poc, d'alemany): *Ich sterbe...* Després va agafar la copa, es va girar cap a mi, va somriure amb el seu somriure excepcional i va dir: «Fa temps que no bec xampany»... Es va beure tranquil·lament la copa sencera, va ajeure's en silenci sobre el seu costat esquerre i al cap de ben poc va callar per sempre... I el silenci espantós de la nit només es va veure interromput per una papallona negra nocturna d'enormes dimensions que va irrompre com un remolí i que anava donant cops penosament contra les bombetes elèctriques enceses i s'agitava per l'habitació.

El metge va marxar enmig del silenci i la calor de la nit, i d'una manera terriblement estrepitosa va saltar el suro d'una ampolla de xampany que havia quedat a mitges.